

PNDR 2014-2020

CAPITOLUL 8. DESCRIEREA FIECĂREI MĂSURI SELECTATE

4. Investiții în active fizice

25.02.2014

8.2.Descrierea măsurii

8.2.0. Codul și titlul măsurii

4. Investiții în active fizice

8.2.1. Baza legală

Art. 17 din Regulamentul (UE) Nr. 1305/2013 al Parlamentului European și al Consiliului privind sprijinul pentru dezvoltare rurală acordat din Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1698/2005 al Consiliului;

Art ..... din Regulamentul (CE) ....de aplicare a Regulamentului (UE) Nr. 1305/2013 privind sprijinul pentru dezvoltare rurală acordat din Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR).

8.2.2. Descrierea generală a măsurii, inclusiv logica intervenție și contribuția la DI și obiectivele transversale

Sprijinul acordat în conformitate cu art. 17 din **Regulamentul (UE) Nr. 1305/2013 al Parlamentului European și al Consiliului privind sprijinul pentru dezvoltare rurală acordat din Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1698/2005 al Consiliului** se referă la:

- a) ameliorarea nivelului global de performanță și de sustenabilitate al exploatațiilor agricole;
- b) prelucrarea și/sau dezvoltarea produselor care fac obiectul Anexeii I la Tratat, cu excepția produselor pescărești;
- c) infrastructura necesară pentru dezvoltarea, modernizarea sau adaptarea agriculturii și a silviculturii, inclusiv accesul la suprafețele agricole și forestiere, consolidarea și ameliorarea terenurilor și furnizarea și economisirea energiei și a apei.

Analiza socio-economică a dezvoltării rurale în România evidențiază o serie de aspecte care impun necesitatea restructurării și realizării de investiții în agricultura și industria agroalimentară în vederea ameliorării nivelului global de performanță al exploatațiilor agricole și respectiv de creștere a competitivității întreprinderilor implicate în creșterea valorii adăugate a produselor agricole și creării de locuri de muncă.

- Gradul relativ scăzut de dotare și tehnologiile depășite, utilizate în majoritatea unităților de profil, se reflectă în nivelul redus al productivității muncii din sector și în calitatea produselor. Numărul unităților de procesare înregistrează în continuare declin din cauza destrămării lanțurilor mari de producție integrate pe verticală și costurile ridicate de conformare la standardele europene;
- Se impune crearea noi locuri de muncă care să absoarbă forța de muncă excedentară din agricultura de (semi)subzistență, prin promovarea investițiilor în diversificarea activităților din cadrul fermei (inclusiv procesarea, ambalarea și marketingul produselor agricole) și investiții în unitățile de procesare;
- Este nevoie de o mai bună integrare a producătorilor agroalimentari pe piață și la nivelul lanțurilor scurte de aprovizionare. Pentru producătorii mai mici, accentul va fi pus pe stimularea asocierii și pe îmbunătățirea accesului la credite pentru investiții, în timp ce pentru marii actori este nevoie de investiții în modernizare și în conformitatea cu cerințele UE, cu accent pe sectoarele care au cea mai mare valoare adăugată și cel mai mare potențial pentru export;
- Fragmentare excesivă a proprietăților și exploatațiilor agricole și forestiere a făcut ca infrastructura ce deservea sistemele agricole și forestiere (rețeaua de drumuri de acces, sistemele de îmbunătățiri funciare și irigații, sistemele de prevenire a inundațiilor etc.) concepute în cea mai mare măsură în perioada economiei planificate, să nu mai corespundă noilor structuri de exploatare rezultate (ex.: amenajările pentru irigații sau drumurile de acces). Din cauza numărului mare de exploatații, mici și

foarte mici, procesul de asociere a acestora este greoi, astfel că suprafața irigată în anul 2012 a reprezentat cca. 50% din cea irigată în 2007, mult sub necesar;

- Schimbările climatice manifestate prin secetă au impact asupra resurselor de apă disponibile, în special în mediul rural. Competitivitatea sectorului agricol și forestier este în mare măsură afectată de slaba adaptare a infrastructurii existente la noile structuri agricole și forestiere, astfel că sectoarele rămân vulnerabile condițiilor climatice (alternarea situațiilor de secetă cu inundațiile frecvente), cu efecte economice însemnate asupra viabilității economice a fermelor. În contextul încălzirii globale această problemă devine mult mai acută;
- Există o gamă variată de resurse de energie regenerabilă din agricultură, însă nivelul de utilizare și valorificare este redusă ca urmare a limitărilor tehnologice, a eficienței economice și a restricțiilor de mediu;
- Metodele inadecvate de gestionare a gunoiului de grajd constituie un important factor de risc nu doar pentru emisiile GES dar și pentru poluarea punctiformă a apei. Pentru a menține nivelul actual al emisiilor de gaze cu efect de seră din agricultură, în contextul intensivizării agriculturii, există de asemenea, nevoia de reducere a amprentei GES a utilajelor folosite în agricultură, utilizarea unor tehnologiilor și echipamente care să asigure un bun management al utilizării îngrășămintelor, precum și aplicarea unor bune practici de gestionare a solului.

Contribuția fiecărei submăsuri la domeniile de intervenție

Submăsura 4.1. „Investiții în exploatații agricole”

DI 2A *Îmbunătățirea performanței economice a tuturor fermelor și facilitarea restructurării și modernizării fermelor, în special în vederea creșterii participării și orientării către piață, cât și a diversificării agricole;*

DI 5A *Eficiențizarea utilizării apei în agricultură;*

DI 5C *Facilitarea furnizării și a utilizării surselor regenerabile de energie, a subproduselor, a deșeurilor, a reziduurilor și a altor materii prime nealimentare, în scopul bioeconomiei;*

DI 5D *Reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și de amoniac din agricultură.*

Submăsura 4.2. „Investiții pentru procesarea/marketingul produselor agricole”

DI 3A *Îmbunătățirea competitivității producătorilor primari printr-o mai bună integrare a acestora în lanțului agroalimentar prin intermediul schemelor de calitate, al creșterii valorii adăugate a produselor agricole, creșterea valorii adăugate a produselor agricole, promovarea pe piețele locale, a circuitelor scurte de aprovizionare, grupurilor de producători și a organizațiilor interprofesionale;*

DI6A *Facilitarea diversificării, a înființării și a dezvoltării de întreprinderi mici și a creării de locuri de muncă;*

DI 5A *Eficiențizarea utilizării apei în agricultură;*

DI 5B *Eficiențizarea utilizării energiei în sectorul agroalimentar.*

Submăsura 4.3. „Investiții pentru dezvoltarea, modernizarea și adaptarea infrastructurii agricole și silvice”

DI 2A *Îmbunătățirea performanței economice a tuturor fermelor și facilitarea restructurării și modernizării fermelor, în special în vederea creșterii participării și orientării către piață, cât și a diversificării agricole;*

DI 5A *Eficiențizarea utilizării apei în agricultură;*

Contribuția la temele orizontale

Prin promovarea în cadrul măsurii “Investiții în active fizice” a investițiilor pentru eficientizarea consumului de apă, utilizarea energiei regenerabile în sectorul agroalimentar, prelucrarea deșeurilor, a reziduurilor precum și a celor pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și de amoniac în agricultură, sunt îndeplinite temele orizontale privind Mediul și Adaptarea la schimbările climatice.

Sprrijinirea investițiilor inovative în agricultură (soiuri de plante mai bine adaptate la secetă, rase de animale mai productive, tehnologii cu randamente mai bune, utilaje, instalații și mașini agricole cu productivitate crescută, care economisesc de energia și protejează mediul, etc.) și industria de procesare (noi metode de păstrare a producției agroalimentare pentru creșterea siguranței alimentare, produse adaptate mai bine cerinșelor pieșei, metode de utilizare a deșeurilor și de epurare a apei pentru protejarea mediului) va contribui la îndeplinirea temei orizontale privind Inovarea.

În mod complementar, se va asigura îmbunătățirea accesului la acțiunile de informare și diseminare a rezultatelor, serviciile de consultanță, inclusiv la rezultatul activităților de cercetare, printr-un transfer mai bun al rezultatelor cercetării și inovării în sectorul agro-alimentar facilitat de către grupurile operaționale. De asemenea, Rețeaua națională de dezvoltare rurală va contribui la schimbul de bune practici între diverșii actori din lanțul agro-alimentar, informarea și diseminarea de cunoștințe în mediul rural, precum și la interconectarea actorilor din spațiul rural pentru realizarea de grupuri operaționale în scopul inovării.

8.2.3. Domeniul de aplicare, nivelul de sprijin, precum și alte informații (defalcate pe sub-măsuri și tip de operațiuni)

Lista submăsurilor

4.1. Investiții în exploatații agricole

4.2. Investiții în procesarea/marketingul produselor agricole

4.3. Investiții pentru dezvoltarea, modernizarea și adaptarea infrastructura agricolă și forestieră, managementul

Submăsura 4.1. Investiții în exploatații agricole
--

Descrierea acțiunii:

În cadrul acestei măsuri vor fi sprijinite investițiile orientate spre creșterea competitivității exploatațiilor agricole prin dotarea cu utilaje și echipamente performante în raport cu structura agricolă actuală, precum și investițiile pentru modernizarea fermei, în special cele de dimensiuni medii și îmbunătățirea calitatii activelor fixe.

Scopul sprijinului acordat prin măsură, va contribui la:

- Îmbunătățirea performanțelor generale ale exploatațiilor agricole prin creșterea competitivității activității agricole, a diversificării producției agricole și a calității produselor obținute;
- Restructurarea exploatațiilor în exploatații comerciale;
- Respectarea standardelor comunitare aplicabile tuturor tipurilor de investiții;
- Creșterea valorii adăugate a produselor agricole prin procesarea produselor la nivelul fermei și comercializarea directă a acestora în vederea creării și promovării lanțurilor scurte;
- Eficientizarea costurilor de producție prin promovarea producerii și utilizării energiei din surse regenerabile în cadrul fermei.

Tipul sprijinului:

În cadrul submăsurii, sprijinul va fi acordat investițiilor corporale și necorporale pentru:

- Înființarea, extinderea și/sau modernizarea, inclusiv dotarea fermelor; **(2A)**
- Dotarea cu tehnologii noi și eficiente de reducere a poluării; **(5D)**
- Construirea și/sau modernizarea căilor de acces în cadrul fermei; **(2A)**
- Investiții în procesarea produselor agricole, inclusiv comercializarea, la nivel de fermă; **(2A)**
- Înființare, extinderea și/sau modernizarea instalațiilor pentru irigații în cadrul fermei. **(5A)**
- Instalații pentru producerea și utilizarea energiei din surse regenerabile **(5C)** în cadrul fermei, inclusiv de eficiență energetică **(5B)**

Trimiteri către alte legi:

Regulamentul (UE) Nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1083/2006 al Consiliului

Regulamentul (UE) Nr. 1310/2013 al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a anumitor dispoziții tranzitorii privind sprijinul pentru dezvoltare rurală acordat din Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR), de modificare a Regulamentului (UE) nr. 1305/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește resursele și repartizarea acestora pentru anul 2014 și de modificare a Regulamentului (CE) nr. 73/2009 al Consiliului și a Regulamentelor (UE) nr. 1307/2013, (UE) nr. 1306/2013 și (UE) nr. 1308/2013 ale Parlamentului European și ale Consiliului în ceea ce privește aplicarea acestora în anul 2014

Evitarea dublei finanțări

Primul pilon al PAC (asigura finanțarea din prin Fondul European de Garantare Agricolă) asigură plățile directe și intervențiile de piață și completează Pilonul II care vizează finanțarea acțiunilor de dezvoltarea rurală. Criteriile și regulile administrative au în vedere ca activitățile care beneficiază în de sprijin pentru dezvoltarea rurală, să nu fie sprijinite ca investiții prin alte instrumente. Fiecare proiect de investiții realizat în cadrul PNDR, 2014-2020 și va fi verificat înaintea aprobării sale pentru evitarea dublei finanțări.

Beneficiarii:

În cadrul acestei submăsuri beneficiarii sunt:

- fermieri, cu excepția persoanelor fizice neautorizate;
- grupuri de producători și cooperative, care deservește interesele membrilor;
- institutele și stațiunile de cercetare-dezvoltare.

Cheltuieli eligibile:

Cheltuielile eligibile sunt limitate la:

- (a) Construcția, modernizarea și dotarea clădirilor din cadrul fermei, destinate activității productive;
- (b) Achiziționarea, inclusiv prin leasing, de mașini/utilaje și echipamente noi, în limita valorii de piață a bunului respectiv;

- (c) Achiziționarea, inclusiv prin leasing, de mijloace de transport compacte, frigorifice în scopul comercializării produselor agricole în cadrul lanțurilor scurte;
- (d) Costurile generale legate de cheltuielile prevăzute la literele (a), (b) și (c), precum onorariile pentru arhitecți, ingineri și consultanți, onorariile pentru consiliere privind durabilitatea economică și de mediu pe întreaga perioadă de implementarea a proiectului, inclusiv documentația tehnico-economică;
- (e) Achiziționarea sau dezvoltarea de software și achiziționarea de brevete, licențe, drepturi de autor, mărci.

*In cazul investițiilor agricole, achiziția de drepturi de producție agricolă, de drepturi de plată, de animale și de plante anuale, precum și plantarea acestora din urmă, **nu sunt** eligibile pentru sprijinul acordat pentru investiții.*

Condiții de eligibilitate:

- Investiția trebuie să se încadreze în cel puțin unul din tipurile de sprijin prevăzute prin sub – măsură;
- Solicitantul trebuie să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili;
- Solicitantul trebuie să asigure cofinanțarea investiției;
- Investiția trebuie să își demonstreze viabilitatea economică;
- Investiția va respecta cerințele privind conformarea cu noile standarde impuse de legislația europeană;
- Investiția va respecta prevederile legislației europene privind efectele asupra mediului.

Principii privind stabilirea criteriilor de selecție:

- Principiul dimensiunii exploatare;
- Principiul potențialului agricol al zonei;
- Principiul sectorului prioritar;
- Principiul creării lanțurilor scurte de aprovizionare;
- Principiul fermelor de familie.

Principiile de selecție vor fi detaliate în legislația națională subsecventă și vor avea în vedere prevederile art. 49 al Regulamentului (UE) nr. 1305/2013 urmărind să asigure tratamentul egal al solicitanților, o mai bună utilizare a resurselor financiare și direcționarea acestora în conformitate cu prioritățile Uniunii în materie de dezvoltare rurală.

Sume și rate de sprijin aplicabile:

Sprijin public nerambursabil

Ponderea sprijinului nerambursabil va fi de **50% din totalul cheltuielilor eligibile**, fără a depăși:

- 1.000.000 Euro în cazul activității de producție;
- 1.500.000 Euro pentru investițiile care conduc la un lanț scurt de aprovizionare locale (producție, procesare, comercializare);

Intensitatea sprijinului nerambursabil se va putea majora, cu 20% dar rata maximă a sprijinului combinat nu poate depăși 90%, în cazul:

- Investițiilor realizate de tinerii fermieri, cu vârsta sub 40 de ani, la data depunerii cererii de finanțare (așa cum sunt definiți la art. 2 din Regulamentul 1305/2013);
- Investițiilor colective realizate de cooperative și grupuri de producători și proiecte integrate, lanț scurt;

- Operațiunilor sprijinite în cadrul PEI;
- Investițiilor legate de operațiunile prevăzute la art. 28 (Agromediul) și art. 29 (Agricultura ecologică) din Regulamentul (UE) nr. 1305/2013

Beneficiarii acestei măsuri pot solicita Agenției de plăți, plata unui avans în conformitate cu Regulamentul (UE) Nr. 1305/2013, cu completările și modificările ulterioare.

Submăsura 4.2. Sprijin pentru investiții în procesarea comercializarea produselor agricole

Descrierea acțiunii:

Sprijinul prin această sub-măsură se acordă pentru realizarea de investiții corporale și necorporale în cadrul întreprinderilor pentru procesarea și marketingul produselor agricole care procesează materii prime, incluse în Anexa I la Tratatul de Instituire a Comunității Europene și care obțin produse incluse în Anexa I cu excepția produselor piscicole pentru:

- Înființarea și / sau modernizarea și de unități de procesare și comercializare;
- Introducerea de noi tehnologii pentru dezvoltarea de noi produse și procese tehnologice;
- Aplicarea măsurilor de protecția mediului, inclusiv măsuri de eficiență energetică, promovarea investițiilor pentru producerea și utilizarea energiei din surse regenerabile;
- Creșterea numărului de locuri de muncă permanente.

Tipul sprijinului:

Sprijinul va fi acordat pentru investiții corporale și/sau necorporale întreprinderilor din industria de prelucrare a produselor agro-alimentare :

- Înființarea, extinderea și/sau modernizarea și dotarea unităților de procesare, inclusiv investiții de marketing; **(6A)**
- Înființarea, extinderea și/sau modernizarea de rețelele locale de colectare, recepție, depozitare, condiționare, sortare și capacități de ambalare;**(3A)**
- Investiții pentru îmbunătățirea controlului intern al calității și respectarea standardelor și conformarea cu noile standarde impuse de legislația europeană;**(3A)**
- Investiții pentru producerea și utilizarea energiei din surse regenerabile în unitatea proprie; **(5C) (secundar, 3A)**
- Introducerea de tehnologii noi și eficiente de reducere a poluării; **(5A)**

Trimiteri către alte legi:

Regulamentul (UE) Nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1083/2006 al Consiliului

Regulamentul (UE) Nr. 1310/2013 al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a anumitor dispoziții tranzitorii privind sprijinul pentru dezvoltare rurală acordat din Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR), de modificare a Regulamentului (UE) nr. 1305/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește resursele și repartizarea acestora pentru anul 2014 și de modificare a Regulamentului (CE) nr. 73/2009 al Consiliului și a Regulamentelor (UE) nr. 1307/2013, (UE) nr. 1306/2013 și (UE) nr. 1308/2013 ale Parlamentului European și ale Consiliului în ceea ce privește aplicarea acestora în anul 2014

Evitarea dublei finanțări

Primul pilon al PAC (asigura finanțarea din prin Fondul European de Garantare Agricolă) asigură plățile directe și intervențiile de piață și completează Pilonul II care vizează finanțarea acțiunilor de dezvoltarea rurală. Criteriile și regulile administrative e au în vedere ca activitățile care beneficiază în de sprijin pentru dezvoltarea rurală, să nu fie sprijinite ca investiții prin alte instrumente. Fiecare proiect de investiții realizat în cadrul PNDR, 2014-2020 și va fi verificat înaintea aprobării sale pentru evitarea dublei finanțări.

Demarcarea între acțiunile finanțate prin FEADR și cele finanțate prin FEDR se vor face în baza liniilor de demarcare pentru acțiunile sprijinite în perioada de programare 2014-2020 pentru investiții privind energia regenerabilă.

Beneficiarii:

În cadrul acestei submăsuri beneficiarii sunt:

- Întreprinderi;
- Grupuri de producători și cooperative.

Cheltuieli eligibile:

Cheltuielile eligibile sunt limitate la:

- (a) Construcția, extinderea, modernizarea și dotarea unitatilor de procesare;
- (b) Achiziționarea, inclusiv in leasing, de noi utilaje, instalații și echipamente și mijloace de transport specializate în scopul comercializării produselor agricole în cadrul lanțurilor scurte;
- (c) Costurile generale legate de cheltuielile prevăzute la literele (a), (b) și (c), precum onorariile pentru arhitecți, ingineri și consultanți, onorariile pentru consiliere privind durabilitatea economică și de mediu pe întreaga perioadă de implementarea a proiectului, inclusiv documentația tehnico-economică,
- (d) Achiziționarea sau dezvoltarea de software și achiziționarea de brevete, patente, licențe, drepturi de autor, mărci;
- (e) Cheltuieli generate de respectarea standardelor și conformarea cu noile standarde impuse de legislația europeană;

Condiții de eligibilitate:

- Investiția trebuie să se încadreze în cel puțin unul din tipurile de sprijin prevăzute prin sub - măsura;
- Investiția va respecta prevederile legislației europene privind efectele asupra mediului;
- Solicitantul trebuie să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili;
- Investiția trebuie să își demonstreze viabilitatea economică;
- Solicitantul trebuie să asigure cofinanțarea investiției;
- Solicitantul nu trebuie să fie în dificultate, în conformitate cu legislația în vigoare.

Principii privind stabilirea criteriilor de selecție:

- Principiul sectorului prioritar;
- Principiul creării lanțurilor scurte de aprovizionare;

- Principiul protecției mediului și utilizarea resurselor regenerabile;
- Principiul creării de locurile de munca permanente;
- Principiul produsului cu înaltă valoare adăugată;

Principiile de selecție vor fi detaliate în legislația națională subsecventă și vor avea în vedere prevederile art. 49 al Regulamentului (UE) nr. 1305/2013 urmărind să asigure tratamentul egal al solicitanților, o mai bună utilizare a resurselor financiare și direcționarea acestora în conformitate cu prioritățile Uniunii în materie de dezvoltare rurală.

Sume și rate de sprijin aplicabile:

Sprijin public nerambursabil.

Ponderea sprijinului nerambursabil va fi de **50% din totalul cheltuielilor eligibile**, fără a depăși:

- 1.000.000 euro;
- 1.500.000 euro pentru investițiile care conduc la un lanț scurt de aprovizionare locale (producție, procesare, comercializare);

Intensitatea sprijinului nerambursabil se va putea majora, cu 20% dar rata maximă a sprijinului combinat nu poate depăși 90%, în cazul:

- Investițiilor realizate de tinerii fermieri, cu vârsta sub 40 de ani, la data depunerii cererii de finanțare (*conform definiției prevăzute la art. 2 din Regulamentul 1305/2013*);
- Investițiilor colective realizate de cooperative și grupuri de producători și proiecte integrate în lanț scurt;
- Operațiunilor sprijinite în cadrul PEI;
- Investițiilor legate de operațiunile prevăzute la art. 28 (Agromediu) și art. 29 (Agricultura ecologica) din Regulamentul 1305/2013;

Beneficiarii acestei măsuri pot solicita Agenției de plăți plata unui avans conform Regulamentul (UE) Nr. 1305/2013, cu completările și modificările ulterioare.

Submăsura 4.3. Investiții pentru dezvoltarea, modernizarea sau adaptarea infrastructurii agricole și silvice
---

Descrierea acțiunii:

Procesul de reformă a sectorului agricol și forestier trebuie să includă și măsuri de restructurare a modului de administrare și utilizare a infrastructurii de acces. Adaptarea infrastructurii la noua structură agricolă și forestieră, precum și folosirea eficientă a infrastructurii utilizabile reclamă investiții în special pentru modernizare și dezvoltare. Secetele, inundațiile și alte probleme legate de schimbările climatice au un impact semnificativ asupra stabilității producției și a securității alimentare naționale, iar lipsa unei infrastructuri adecvate contribuie la limitarea oportunităților de dezvoltare economică în pofida existenței potențialului din agricultură.

Competitivitatea sectorului agricol și forestier este în mare măsură afectată de sub-dezvoltarea infrastructurii astfel că sectoarele rămân vulnerabile condițiilor climatice (alternarea situațiilor de secetă cu inundațiile frecvente), cu efecte economice însemnate asupra viabilității economice a fermelor. În contextul încălzirii globale această problemă devine mult mai acută.

Tipul sprijinului:

Agricol,

- Înființare, extindere și modernizare a infrastructurii agricole de acces la fermă; **(2A)**

Silvic

- Înființare, extindere și modernizare a căilor de acces în cadrul fondului forestier; **(2A)**

Irigatii

- Înființare, extindere și modernizare a infrastructurii de irigații **(5A)**

Trimiteri către alte legi:

Regulamentul (UE) Nr. 1303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1083/2006 al Consiliului

Regulamentul (UE) Nr. 1310/2013 al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a anumitor dispoziții tranzitorii privind sprijinul pentru dezvoltare rurală acordat din Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR), de modificare a Regulamentului (UE) nr. 1305/2013 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește resursele și repartizarea acestora pentru anul 2014 și de modificare a Regulamentului (CE) nr. 73/2009 al Consiliului și a Regulamentelor (UE) nr. 1307/2013, (UE) nr. 1306/2013 și (UE) nr. 1308/2013 ale Parlamentului European și ale Consiliului în ceea ce privește aplicarea acestora în anul 2014

Evitarea dublei finanțări

Primul pilon al PAC (asigura finanțarea din prin Fondul European de Garantare Agricolă) asigură plățile directe și intervențiile de piață și completează Pilonul II care vizează finanțarea acțiunilor de dezvoltare rurală. Criteriile și regulile administrative au în vedere ca activitățile care beneficiază în de sprijin pentru dezvoltarea rurală, să nu fie sprijinite ca investiții prin alte instrumente. Fiecare proiect de investiții realizat în cadrul PNDR, 2014-2020 și va fi verificat înaintea aprobării sale pentru evitarea dublei finanțări.

Beneficiarii:

Agricol

- Unități administrativ teritoriale și/sau asociații ale acestora;

Silvic

- Proprietari de pădure și/sau asociațiile acestora;
- Unități administrativ teritoriale și/sau asociații ale acestora, proprietari de pădure;
- Administratorii fondului forestier de stat proprietate publică a statului;

Irigații

- Organizații/federații ale utilizatorilor de apă, proprietari/deținători de terenuri agricole constituite în conformitate cu legislația în vigoare;

Cheltuieli eligibile:

Cheltuielile eligibile sunt limitate la:

- (a) construcția și/sau modernizarea, inclusiv dotarea clădirilor destinate infrastructurii de irigații;
- (b) construcția și/sau modernizarea drumurilor de acces agricole și forestiere;
- (c) costurile generale în legătură cu cheltuielile prevăzute la literele (a) și (b), precum onorariile pentru arhitecți, ingineri și consultanți, onorariile pentru consiliere privind durabilitatea economică și de mediu, inclusiv documentații tehnico-economice;
- (d) achiziționare, inclusiv prin leasing de utilaje și echipamente noi;
- (e) achiziționarea sau dezvoltarea de software și achiziționarea de brevete, patente, licențe, drepturi de autor;

Condiții de eligibilitate:

Condiții comune aplicabile tuturor tipurilor de sprijin:

- Solicitantul trebuie să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili;
- Investiția trebuie să se încadreze în cel puțin unul din tipurile de sprijin prevăzute prin sub măsură;
- Investiția va respecta prevederile legislației europene privind efectele asupra mediului.

Condiții specifice fiecărui tip de sprijin:

Infrastructura de acces agricolă

- Solicitanții trebuie să facă dovada proprietății terenului pe care se realizează investiția;
- Investiția trebuie să fie racordată la un drum existent.

Infrastructura de acces silvică

- Solicitantul investițiilor trebuie să facă dovada proprietății terenului/administrației în cazul domeniului public al statului;
- Solicitantul trebuie să facă dovada faptului că investiția se regăsește în amenajament silvic.

Infrastructura de irigații

- Investițiile trebuie să respecte prevederile cadrului legal specific în vigoare comunitar și național;
- Solicitantul să facă dovada deținerii în folosință a terenului/activului fizic aferent investiției;
- Solicitantul trebuie să asigure întreținerea investiției.

Principii privind stabilirea criteriilor de selecție:

Infrastructura de acces agricolă

- Principiul rolului multiplu;
- Principiul suprafețelor agricole deservite;
- Principiul complementarității cu subprogramul pomicol;

Infrastructura de acces silvică

- Principiul accesibilizării zonelor forestiere prin investiții noi;
- Principiul suprafeței deservite;
- Principiul scopului multiplu al investiției;
- Principiul accesibilizării investițiilor finanțate prin fonduri europene;

Infrastructura de irigații

- Principiul existenței unui sistem în aval și în amonte, sau în curs de modernizare;
- Principiul alimentării direct de la sursă sau în sistem gravitațional;
- Principiul suprafețelor deservite;
- Principiul accesibilizării investițiilor finanțate prin fonduri europene;

Principiile de selectie vor fi detaliate în legislația națională subsecventă și vor avea în vedere prevederile art. 49 al Regulamentului (UE) nr. 1305/2013 urmărind să asigure tratamentul egal al solicitanților, o mai buna utilizare a resurselor financiare și directionarea acestora în conformitate cu prioritatile Uniunii în materie de dezvoltare rurală.

Sume și rate de sprijin aplicabile:

Sprijinul public nerambursabil (comunitar și național) acordat în cadrul acestei măsuri este de **100%** din totalul cheltuielilor eligibile.

Sprijinul public nerambursabil al unui proiect de investiție nu va putea depăși 1.000.000 Euro/proiect pentru sistemele de irigații aferente stațiilor de punere sub presiune și drumurile agricole de acces.

Sprijinul public nerambursabil al unui proiect de investiție nu va putea depăși 1.500.000 Euro/proiect pentru amenajarea sistemelor sistemele de irigații aferente stațiilor de repompare precum și drumurilor forestiere.

8.2.4. Procesul de verificare și control al măsurilor

Posibilitatea de verificare și control a măsurii se bazează pe rezultatele evaluării ex -ante realizate de către autoritatea de management și agenția de plăți, luând în considerare rezultatele controalelor efectuate în perioada de programare anterioară.

8.2.4.1. Risc(uri) la implementarea măsurilor

Având în vedere faptul că măsura se adresează atât beneficiarilor publici cât și privați, printre potențialele riscuri identificate se numără:

Cu privire la beneficiari privați:

- R2:** Rezonabilitatea costurilor,
- R3:** Sisteme adecvate de verificare și control,
- R7:** Selecția solicitanților,
- R8:** Sistemul IT.

Cu privire la beneficiari publici

- R4:** Procedurile de licitație pentru beneficiarii publici
- R7:** Selecția solicitanților
- R8:** Sistemul IT

8.2.4.2. Acțiuni de reducere a riscului

În perioada 2007-2013, principala problemă identificată a fost procedura de achiziții publice, respectiv complexitatea acestui proces și legislația permisivă în domeniu în baza căreia au putut fi depuse un număr foarte mare de contestații, ceea ce a dus la prelungirea perioadei de desfășurare a licitațiilor.

Măsurile care vor fi luate în vederea îmbunătățirii implementării măsurii și reducerii potențialelor riscuri sunt următoarele:

Măsurile care vor fi luate în vederea îmbunătățirii implementării măsurii și reducerii riscurilor sunt următoarele:

Cu privire la beneficiari privați:

R2: Introducerea unei sistem pentru verificarea rezonabilității costuri la nivel FEADR. Actualizarea instrucțiunilor de achiziții aplicabile beneficiarilor privați în conformitate cu legislația în vigoare.

R3: Eficientizarea sistemelor de control în toate fazele de verificare a unui proiect.

R7: Stabilirea unor criterii clare și transparente și verificabile de selecție a beneficiarilor și informarea potențialilor beneficiari asupra acestora.

R8: Sistemul IT existent la nivelul APDRP se va actualiza și optimiza cu noile fluxuri administrative și măsurile PNDR 2014-2020

Cu privire la beneficiari publici

R4:APDRP va elabora documentații standard pentru a fi utilizate de către beneficiarii publici. Vor fi realizate formate de documentații de atribuire în care cerințele de calificare, factorii de evaluare și ponderea acestora vor fi predeterminate,

R7: Stabilirea unor criterii clare și transparente și verificabile de selecție a beneficiarilor și informarea potențialilor beneficiari asupra acestora,

R8: Sistemul IT existent la nivelul APDRP se va actualiza și optimizat cu noile fluxuri administrative și măsurile PNDR 2014-2020.

8.2.4.3.Evaluarea generală a măsurii

Măsura creează premisele îndeplinirii priorităților menționate în descrierea strategiei prin îmbunătățirea competitivității în sectorul agro-alimentar, concomitent cu eficientizarea consumului de apă, producerea și utilizarea energiei din surse regenerabile, reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și de amoniac în agricultura.

Pentru o bună acoperire teritorială din punct de vedere al tipurilor de acțiuni și al potențialilor beneficiari, inclusiv a facilitării accesului acestora la diverse fonduri, iar pe de altă parte pentru asigurarea unui sistem eficient de implementare care să conducă la o bună administrare și în final la o dezvoltare echilibrată și durabilă în elaborarea PNDR, s-a urmărit asigurarea demarcării și complementarității între FEADR și alte fonduri.

De asemenea, măsura vizează tratamentul egal al solicitanților, o mai bună utilizare a resurselor financiare și direcționarea în conformitate cu prioritățile Uniunii în materie de dezvoltare rurală.

În urma analizei realizate de autoritatea de management și agenția de plăți pe baza experienței din perioada 2007-2013, se poate concluziona că se asigură verificabilitatea și controlul măsurii atât prin prisma pregătirii profesionale cât și îmbunătățirea procedurilor de lucru, astfel încât să nu se prejudicieze interesele financiare ale uniunii europene.